

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 12 (509)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
12 серпня 2020 року

WEB-ПОКАЗНИКИ

ТНМУ СЕРЕД ЛІДЕРІВ ПОМІЖ МЕДИЧНИХ ВИШІВ У РЕЙТИНГУ WEBOMETRICS

Оприлюднено черговий рейтинг університетів світу Ranking Web of Universities (Webometrics) – за липень. Рейтинг складає Лабораторія кіберметрики («Cybermetrics Lab») Національної дослідницької ради Іспанії («Spanish National Research Council», CSIC) при Міністерстві науки та інновацій Іспанії. Розробники оприлюднюють його двічі на рік – у липні та у січні.

У новій версії рейтингу Тернопільський національний медичний університет посів друге місце серед медичних вишів України та чотирнадцяте – серед 317 ЗВО нашої країни. Зазначимо, що порівняно з результатами Ranking Web of Universities у січні 2020 року ТНМУ покращив національний результат на 13 позицій (27 місце) та на 18 позицій порівняно з показниками у липні 2019 року (32 місце). Значно покращилися й показники загальносвітової позиції ТНМУ у Webometrics. Порівняно із січневими результатами наш університет піднявся на 1053 сходинки вище, а з минулорічним у липні – на 1497 сходинок.

одним з найбільш потужних та ефективних інструментів для запуску й консолідації процесів зміни в наукових колах, підвищення прихильності науковців і створення вкрай необхідних у XXI столітті довгострокових стратегій. За Web-показниками оцінюють діяльність університетів, з урахуванням його заходів та їх актуальності й впливу. Web-присутність повинна бути надійним дзеркалом університету.

При визначенні позиції університету в рейтингу розробники враховують такі показники:

Presence (присутність) – кількість сторінок у домені установи (враховуються всі піддомени та типи файлів) відповідно до даних Google (5%).

Visibility (видимість) – кількість зовнішніх джерел, які містять зворотні посилання на веб-сторінки університету, яка розраховується за допомогою сервісу аналізу зовнішніх посилань Ahrefs.com та системи аналізу посилань для пошукової оптимізації та маркетингу в Інтернеті Majestic (50%).

Transparency (or Openness) (прозорість або відкритість) – кількість цитат топ-авторів установи

за Google Scholar Citations (цього разу внесено зміни – до уваги беруть топ-110 авторів, виключаючи першу десятку) (10%).

Excellence (or Scholar) (якість або науковість) – кількість статей науковців, які працюють в університеті, що входять до кращих 10% найбільш цитованих у 26 дисциплінах за розрахунками Scimago за 2013-2017 рр. (35%).

За твердженням авторів, рейтинг Webometrics, за допомогою незалежних веб-індикаторів та науково обґрунтованій моделі опосередковано оцінює всі аспекти діяльності вишу: наукову, навчальну, культурну, соціальну, спортивну тощо. Це відрізняє цей рейтинг від інших Інтернет-рейтингів.

Пресслужба ТНМУ

Рейтинг Webometrics оцінює понад 24 тисячі вишів світу (в тому числі й 320 українських). Його укладає з 2004 року одна з найбільших наукових установ Європи – Національна дослідницька рада Іспанії.

Головним завданням рейтингу є сприяння академічній присутності в Інтернеті, підтримання відкритого доступу для значного збільшення передачі наукових і культурних знань в університетах світу. Аби досягти цієї мети, публікація рейтингів є

СТУДЕНТИ: ПОГЛЯД ЗБЛИЗЬКА

Аліна ГОЛЕНКО – студентка 3 курсу фармацевтичного факультету

Стор. 8

У НОМЕРІ

Стор. 3

ЛІКУЮТЬ ЗА СУЧАСНИМИ НАСТАНОВАМИ

Два місяці тому на базі Тернопільського регіонального фтизіопульмонологічного центру облаштували 12 інфекційних ліжко-місць у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії. Першими пацієнтами стали хворі з важ-

кою та середньою формою перебігу коронавірусної інфекції.

Як зазначає директор-головний

лікар комунального некомерційного підприємства «Тернопільський регіональний фтизіопульмонологічний центр» Тернопільської обласної ради Вадим Рудик, наразі у відділенні є всі необхідні умови, аби надавати меддопомогу пацієнтам з Covid-19.

Стор. 4-6

ДОЦЕНКА ТАМАРА ВОРОНЦОВА: «РОБЛЮ ДЛЯ СВОЄЇ КРАЇНИ НАЙКРАЩЕ З ТОГО, ЩО МОЖУ, – ЛІКУЮ, ДОПОМАГАЮ, ПІДТРИМУЮ В БІДІ»

Кандидатка медичних наук, доцентка кафедри дитячих хвороб з дитя-

чою хірургією ТНМУ, очільниця Тернопільського осередку «Всеукраїнське об'єднання «Медики Майдану» Тамара Олександрівна Воронцова – людина з великим професійним досвідом і лагідним та відкритим серцем.

З початком Революції Гідності та військових дій на Сході України вона зайнялася волонтерством, яке стало частинкою її особистого життя, що наповнене добрими, корисними справами для наших військовослужбовців.

ДАТА

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ТАЛАНОВИТОЇ ДОБРОЧЕСНОЇ ЛЮДИНИ

24 серпня виповнюється 80 років доцентві кафедри мікробіології, вірусології та імунології ТНМУ Михайлові Стефановичу ТВОРКУ

Вельмишановний Михайле Стефановичу! Ректорат, профком і весь колектив університету щиро серцем вітають Вас з 80-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту та успішно пройшли 55-літній трудовий шлях: спочатку аспіранта, асистента, а останні 50 років – доцента кафедри мікробіології,

вірусології та імунології. Особливо цінуємо Вашу плідну діяльність заступником декана медичного факультету, керівником відділу аспірантури, завідувачем підготовчого відділення, головою профкому працівників університету, деканом медичного факультету.

Окрема сторінка Вашого іміджу – поєднання високого інтелекту з активним заняттям фізкультурою й спортом, пропаганда здорового способу життя на власному прикладі.

Глибоко поважаємо й шануємо

Вас як одного з найталановитіших випускників першого покоління, відомого науковця-мікробіолога, зразкового педагога, цікавого лектора, вмілого вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків, унікальну працездатність і творчий потенціал.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема як куратора студентських груп, популярного лектора товариства «Знання», голови профкому

працівників університету, члена екзаменаційних комісій відділу незалежного тестового контролю знань студентів.

Ваша професійна та громадська діяльність оцінені державним знаком «За відмінні успіхи у вищій освіті», медаллю «Ветеран праці», грамотами, численними подяками та занесеннями на Дошку пошани університету.

Ваші порядність, працелюбність, інтелігентність, людяність і скромність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують

найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Михайле Стефановичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення й життєвого оптимізму, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай добром наповнюється хата,

Достатком, щирістю

і сонячним теплом,

Хай буде вірних друзів в ній

багато,

Прихильна доля огорта

крилом!

Ректорат і профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

24 серпня – це визначна дата, яка навки ввійшла в історію нашої держави золотою сторінкою її біографії – День незалежності України. Цей день є подвійним святом для чудової людини, справжнього громадянина, доцента кафедри мікробіології, вірусології та імунології Михайла Стефановича Творка. 24 серпня йому виповнюється 80 років.

Вельмишановний Михайле Стефановичу! Сердечно вітаємо Вас з 80-літтям. Колектив кафедри глибоко поважає та щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

М.С. Творко народився у передмісті Парижа (Франція) 1940 року в робітничій родині. Після закінчення Другої світової війни 1947 року його родина повернулася в Україну, де після декількох переїздів опинилася у Тернополі. Закінчивши 1957 року Тернопільську середню школу №6, впродовж двох років працював мулярем у Тернопільському будівельному управлінні №2. Брав участь у будівництві житлового будинку на майдані Волі, пологового будинку та морфологічного корпусу медінституту.

Маючи два роки трудового стажу, 1959 року став студентом Тернопільського медичного інституту, який закінчив з відзнакою 1965 року. Вчена рада інституту рекомендувала на наукову роботу. Цього ж року почав навчання в аспірантурі при кафедрі мікробіології під керівництвом професора І.О. Ситника. 1968 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Мікробіологічні та імунологічні дослідження у тварин і людини після електрохірургічних операцій». Навчаючись в аспірантурі, а згодом з вересня 1968 року, працюючи асистентом кафедри мікробіології, під керівництвом проф. І.О. Ситника створили низку навчальних кінофільмів, два електрофікованих навчальних стенди з будови бактеріальної клітини та структури патогенних вірусів. Уперше у виші за ініціативи Михайла Стефановича було започатковано тестовий контроль знань студентів з використанням проекційної техніки, видано друкарським способом методичні вказівки до практичних занять.

З квітня 1969 року до вересня 1971-го виконував обов'язки заступника декана з молодших курсів. Тоді у виші запрацював паралельно студентський деканат, який вирішував низку пи-

тань студентського самоуправління та був дуже ефективним у своїй роботі. Згодом протягом року відповідав за відділ аспірантури, ординатури. У вересні 1970 року був обраний за конкурсом на посаду доцента кафедри мікробіології. З 1972 року до 1987-го був деканом підготовчого відділення, викладачі якого готували робітничу молодь, демобілізованих з армійських лав для вступу до вишу. 1987 року обраний головою профспілкового комітету викладачів. У листопаді 1990 року за конкурсом був обраний деканом медичного факультету та попрацював на цій посаді до січня 1998 року.

За період роботи на цих посадах неодноразово Міністерства охорони здоров'я та освіти Союзу та України вносили його до складу комісії з перевірки низки медичних інститутів Росії, Білорусі, Узбекистану, Молдови, України, що дозволило ознайомитися з різними методичними та організаційними підходами роботи вишів, поділитися своїм передовим досвідом з колегами та впровадити цікаві ідеї в рідному інституті.

За сумлінну працю Михайло Стефанович неодноразово отримував подяки від адміністрації університету, нагороджений Почесним знаком «За відмінні успіхи в роботі вищої освіти».

Свої знання та життєвий досвід Михайло Стефанович передає наступним поколінням студентів-медиків шляхом створення навчального компакт-диску з мікробіології, підручників, шести посібників і численних наукових та навчально-методичних публікацій. Він – співавтор посібників «Практична мікробіологія», «Основи імунології», «Мікробіологія в питаннях та відповідях», «Мікробіологія в таблицях і схемах», підручника «Мікробіологія, вірусологія та імунологія».

У своїй щоденній роботі Михайло Стефанович приділяє значну увагу навчальному процесу. Він започаткував студентські протоколи до практич-

них занять, підготував сотні тестових завдань, створив цікаву відеотеку навчальних відеофільмів тощо. Протягом багатьох років українські та іноземні студенти захоплюються лекціями Михайла Стефановича, особливо з розділу «Імунологія», вмінням цікаво провести практичне заняття, зорганізувати навчально-наукові кафедральні конференції, присвячені сучасним дослідженням у сфері мікробіології, вечори відпочинку, вікторини тощо.

Протягом всього життєвого шляху Михайло Стефанович відчував духовну та моральну підтримку своєї дружини – Ніни Михайлівни, випускниці нашого університету, яка багато років очолювала одну з лабораторій бюро судово-медичної експертизи. Їхнє покликання передалося сину Вадиму, випускникові та співробітнику ТНМУ, доцентві кафедри медико-санітарної допомоги та загальної практики-внутрішньої медицини.

Щиро вітаємо Михайла Стефановича Творка з ювілеєм, бажаємо доброго здоров'я, невичерпної творчої наснаги, доброти, родинного благополуччя, активного та щасливого довголіття.

Працівники кафедри мікробіології, вірусології та імунології ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

ОБ'ЄКТИВ

(Зліва направо): **Фатма МОХАМЕД, Фредуа САРПОНГ, Джой ОМОТОШО**, студенти фармацевтичного факультету (ліворуч);

(зліва направо): **Лілія ГНАТІВ, Христина КРАМАРЕНКО, Зоряна КУЛЬМАТИЦЬКА, Людмила ВЕРГЕЛЕС**, студентки ННІ медсестринства (праворуч)
Фото Миколи ВАСИЛЕЧКА

Редактор **Г. ШОТ**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, Л. ХМІЛЯР, М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновник:
Тернопільський
національний медуніверситет
імені І.Я. Горбачевського
МОЗ України
Індекс **23292**

Видавець:
Тернопільський
національний
медичний університет
імені І.Я. Горбачевського
МОЗ України

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93ПР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському національному медуніверситеті імені І.Я. Горбачевського МОЗ України.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

ЗАКЛАДИ

ЛІКУЮТЬ ЗА СУЧАСНИМИ НАСТАНОВАМИ

Проблему з інфекційними хворими – мешканцями області, здається, розв'язано. Два місяці тому на базі Тернопільського регіонального фтизіопульмонологічного центру облаштували 12 інфекційних ліжко-місць у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії. Першими пацієнтами стали хворі з важкою та середньою формою перебігу коронавірусної інфекції.

Як зазначає директор-головний лікар комунального некомерційного підприємства «Тернопільський регіональний фтизіопульмонологічний центр» Тернопільської обласної ради Вадим Рудик, наразі у відділенні є всі необхідні умови, аби надавати меддопомогу пацієнтам з Covid-19:

«Окрім лікарів-реаніматологів, медичну допомогу пацієнтам з коронавірусною інфекцією надають лікар-інфекціоніст, консультує пульмонолог, а за необхідності – рентгенолог та лікар УЗ-діагностики. Якщо збільшиться кількість хворих з коронавірусом, плануємо відкрити ще 32 ліжка у хірургічному відділенні, отож в нашій установі загалом функціонуватиме 42 інфекційних ліжко-місць. Медичну допомогу пацієнтам надаємо в повному обсязі – спільними зусиллями влади та волонтерів забезпечили центр апаратами штучної вентиляції легень, необхідними медикаментами, які потрібні для лікування хворих на COVID-19. Також встановили у відділенні систему централізованої подачі кисню до вже облаштованих реанімаційних ліжок. Отримуємо кошти від НСЗУ, власне, на лікування хво-

Вадим РУДИК, директор-головний лікар комунального некомерційного підприємства «Тернопільський регіональний фтизіопульмонологічний центр» Тернопільської обласної ради

вання туберкульозної служби. Каже, що за рекомендаціями профільного міністерства, ще кілька років тому розпочалася поступова оптимізація мережі фтизіатричних закладів. «Для нас це був непростий процес, адже люди просили не закривати санаторії, не оптимізувати диспансери. Але ми розуміли, що державні кошти потрібно економно використовувати. Загалом оптимізували сім закладів, куди входили два санаторії – дитячий і дорослий, скоротили 150 фтизіатричних і 130 санаторних ліжок. П'ять наших районних протитуберкульозних диспансерів нині реорганізовані в хоспіси. Медпрацівники, які там працювали, залишилися в оновлених закладах, їх не скоротили. На мій погляд, оптимізація була цілком доречною – навіщо утримувати зайві ліжко-місця та виплачувати медикам зарплат-

лікують за сучасними настановами, з використанням не лише ліків другого ряду, а й останніх, які тепер застосовують у світі, бо вони найбільш ефективні. Це – бедаквілін і дельаманід, які скорочують терміни лікування пацієнтів на 4, 5, 6 місяців. Почали їх застосовувати з початку цього року. За останні три роки суттєво усучаснили підходи до лікування пацієнтів, а відтак і терміни перебування на стаціонарному лікуванні значно скоротилися. Пацієнт з чутливим туберкульозом перебуває в закладі 70 днів, а з хіміорезистентним – лише 140.

Завдяки докладеним зусиллям Тернопільський регіональний фтизіопульмонологічний центр увійшов до «трійки» лідерів щодо найменшої кількості хворих на туберкульоз. Наразі в центрі зареєстровано майже 80 пацієнтів з уперше виявленими випадками туберкульозу, 20 хворих на хіміорезистентний туберкульоз та 16 – з рецидивами хвороби. Показник летальності від цієї недуги тут найнижчий в Україні! Фтизіопульмонологічний центр уклав угоду з НСЗУ. Для контракування з НСЗУ в закладі обрали сім пакетів медичних послуг. Першим уклали договір на пакет щодо лікування дорослих хворих на туберкульоз, згодом були підписані контракти «Стаціонарна допомога дорослим і дітям без проведення хірургічних операцій», тобто пульмонологічним хворим. Підписано контракт на діагностику, лікування осіб зі

загальною вартістю усіх законтрагованих угод складає 13 мільйонів 790 тисяч гривень. Як зазначає головний лікар, ця сума є недостатньою, аби її вистачило хоча б на виплату заробітної платні працівникам, бо це лише 36 відсотків від запланованих на утримання цього центру коштів. До того ж це аж ніяк не та сума, яку установа отримувала торік чи в першому кварталі нинішнього року. Патова ситуація змусила керівництво центру звернутися до облради. Додатково з обласного бюджету виділили ще п'ять мільйонів гривень. Нині ж усі сподівання на НСЗУ, аби збільшили фінансування медичних послуг.

Основною проблемою головного лікаря центру вважає необґрунтовано низьку вартість ме-

кошти, виділені минулими роками, самотужки утеплити центральний корпус, провели косметичні ремонти в підрозділах і відділеннях, створивши комфортні умови пацієнтам. За нинішнього ж фінансування про це й мріяти не наважуються. Потрібні кошти також на медичну апаратуру: для поліпшення діагностичного процесу необхідні сучасні рентген-діагностичний та УЗД-апарат, добре було б замінити лапароскопічну стійку, яку використовують у хірургічному відділенні для проведення мініінвазивних операцій. Реактиви для лабораторії теж немає за що придбати.

У закладі сподіваються, що вже найближчим часом буде прийняте правильне рішення – з ура-

дичних пакетів – їм потрібно переглядати, бо для повноцінного функціонування потрібно додатково ще 21 мільйон гривень. Не раз повідомляли про цю ситуацію й надсилали листи до Тернопільської ОДА та в НСЗУ, зверталися до керівництва галузі.

У вартість послуги потрібно закласти кошти на харчування пацієнтів, медикаменти. Певна річ, заклад безкоштовно отримує всі протитуберкульозні препарати, але, крім них, потрібні й інші – для симптоматичного лікування, серцево-судинні, гепатопротектори, а також лікарські засоби для роботи реанімаційного відділення. Для утримання установи теж необхідні гроші, бо є чимала господарка. Розглядали варіанти переведення непрофільних служб на контрактну форму роботи, але, поразившись, скільки йде коштів на пральні та дезінфекційні засоби, зрозуміли, що в автономному режимі це робити вдвічі дешевше. Подібна ситуація і з технічними працівниками, які тут щодня залучені, адже постійно тривають ремонтні роботи – власними силами їх проводити значно вигідніше, ніж замовляти ці послуги деінде. До речі, за

хуванням персоналізованого підходу до кожного фтизіатричного закладу України. Поки що й надалі тут раді кожній копійці від спонсорської допомоги. Ось, скажімо, нещодавно потішили добродійники. Два монітори стану пацієнта PG S50 та аналізатор електролітів Lab-Analyt-910 Plus медустанові передали представники Товариства Червоного Хреста України за підтримки фундації Coca-Cola. Незабаром заклад отримає й апарат штучної вентиляції легень Skan Respiro Plus, позаяк його закуповують за кордоном і певного часу потребує процес розмитнення.

Директор-головний лікар Центру надзвичайно вдячний представникам Товариства Червоного Хреста та компанії Кока-Кола за таку ініціативу: «Газовий аналізатор та монітори вкрай необхідні для наших пацієнтів. Тепер зможемо надавати кваліфіковану допомогу більшій кількості хворих. Монітори стежитимуть за всіма основними функціональними показниками людини: частотою серцевих скорочень і дихання, артеріальним тиском. Газоаналізатор призначений для визначення кислотного водного балансу газів, аби надалі врегулювати його до нормальних показників».

Лариса ЛУКАЩУК

рих на коронавірусну інфекцію, наразі нам їх достатньо для того, щоб забезпечувати адекватне лікування та виплачувати заробітну платню медикам з доплатою. Заборгованості із зарплатні не маємо».

При нагоді розпитали у Вадима Дмитровича про справи в медичній установі після реформу-

ню, коли немає реальних пацієнтів. Наразі в області залишився лише один заклад, і кількість ліжко-місць цілком відповідає кількості пацієнтів, яких потрібно пролікувати в нашому фтизіопульмонологічному центрі.

Нині в оновленому фтизіопульмонологічному центрі й

СНІДом та імунodefіцитом людини, «Стаціонарна та паліативна допомога дорослим і дітям», «Лікування осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіатів з використанням препаратів замісної терапії». Крім того, укладені угоди на проведення досліджень з езогастроскопії та бронхоскопії.

Особливої потреби представляти нинішню гостю нашої рубрики «Вітальня» немає – в університеті її знають усі. Кандидатка медичних наук, доцентка кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТНМУ, очільниця Тернопільського осередку «Всеукраїнське об'єднання «Медики Майдану» Тамара Олександрівна Воронцова – людина з великим професійним досвідом і лагідним та відкритим серцем. З початком Революції Гідності та військових дій на Сході України вона зайнялася волонтерством, яке стало частинкою її особистого життя, що наповнене добрими, корисними справами для наших військовослужбовців. Для медика добродійні справи – це норма життя, переконана Тамара Олександрівна.

Нещодавно в її житті відбулася приємна подія – ювілейний день народження. Попросила Тамару Олександрівну розповісти про професійну та волонтерську діяльність, найцікавіші випадки з лікарського досвіду, пам'ятні події життя й дорогих серцю людей, за яких вдячна долі. А ще – розкрити секрети власного життєвого успіху.

«У ДИТИНСТВІ БУЛА ДУЖЕ НЕПОСИДЮЧОЮ ДИТИНОЮ»

– Кажуть, що найсолідші миті нашого життя – в дитинстві. Які ваші найбільш пам'ятні дитячі спогади?

– Я народилася в Полтаві, це рідне місто моєї мами. Але вважаю, що в мене дві малі батьківщини – Тернопіль та Полтавщина, бо літо ми з братом проводили у Полтаві, а восени

Тамара ВОРОНЦОВА в дитинстві (1963 р.)

поверталися до фаніного міста. У моїх батьків непрості долі, але щаслива сімейна історія. Батько – родом з Волгграда й коли розпочалася Друга світова війна, він саме закінчив школу. Ясна річ, у кожного були якісь мрії про майбутнє – мама готувалася до вступу на хімічний факультет педінституту, в тата теж, очевидно, були певні плани, але їх поглинула війна. Батька мобілізували ще з перших днів війни й він дійшов аж до Польщі, там був поранений. Мамі ж довелося стати сестрою милосердя в евакуаційному шпиталі, це такий поїзд, який слідував за лінією фронту, підбирав поранених і відвозив їх до медичних частин. Вона зустріла перемогу в Румунії. Наприкінці війни її за комсомольською путівкою скерували на роботу в Західну Україну, так би мовити зміцнювати радянську владу. Працювала у Ворохті медичною сестрою дитячого будинку, там й познайомилася з батьком, який лікувався після поранення у військовому шпиталі. Звичайно, в ті часи не розголошувалося, чиїх дітей вихо-

вує цей державний заклад, аж згодом, коли я вже стала дорослою, то мама розповіла, що це були діти воїнів УПА. Особливо турботою мама огорнула одного хлопчика, який, як згодом з'ясувалося, був сином загиблого провідника. Дитина дуже горнулася, очевидно, сумувала за рідними, а мама розповідала, що за нею теж вівся нагляд. Приходили якимось вночі до місцевих хлопців з лісу та цікавилися, чи не ображає східнячка дитину. Але мама, навпаки, дуже гарно до нього ставилася. Ні імені, ні прізвища малого вона не розголошувала. Як реліквію в нашій сім'ї тривалий час ще зберігали символ української державності – тризуб, вирізаний з бляшанки, який вихованець мамі подарував. Років десять тому, коли ще жива була моя ненька, я вирішила віднайти місця цих давніх подій та поїхала до Ворохти, знайшла будинок, де вона мешкала з татом, і навіть людей, які їх пам'ятали.

Після одруження батьки переїхали на батьківщину моєї мами. Але батько вивчився на економіста, його скерували на роботу до Тернополя. Він працював у Національному банку України, був взірцем відданості справі. Не покидав робоче місце до 70 років, багатьом дав путівку в життя. Ще за Союзу, завдячуючи батькові, Тернопільське відділення займало перші місця у соціалістичних змаганнях. Його дуже поважали й любили співробітники, тож коли настав час піти на пенсію, на згадку вони подарували татові австрійський письмовий стіл, за яким він усе життя пропрацював. Ми занесли його до будинку частинами, бо був надзвичайно масивний, з великою кількістю шухляд для паперів, секретних замочків. Якщо цю реліквію відреставрувати, то це буде найкращим свідченням пам'яті про мого тата. Інколи, коли торкаюся стола долонею, мені здається, що на темній дерев'яній поверхні ще залишилося тепло його рук. А про себе жартую, що моє дитинство минуло в Національному банку, бо тато там засиджувався допізна, і я вечорами ходила туди гратися.

Узагалі я була дуже непосидючою дитиною й батьки зі мною мали чимало клопотів. Пригадую, як одного разу, а було мені тоді

Доцентка Тамара ВОРОНЦОВА:

чотири чи п'ять років, мама випустила мене у двір погуляти. Я ж вийшла за ворота й, побачивши біля колишнього магазину «Молоко» автобус, зайшла та поїхала собі цим маршрутом разом з пасажирами. Коли виїхали вже за місто, збагнувши всю складність ситуації, розплакалася, от водій і відвів мене до міліції. Дядечки міліціонери розпитували, де я мешкаю, як прізвище. Вулицю Жовтнева я знала, а от вимовити не могла, і як партизан мовчала та лише схлипувала. Вони ж вирішили ситуацію по-своєму – посадили мене в міліцейське авто й возили містом, щоб я показала свій будинок. Купили мені пакет цукерків, я заспокоїлася й ми намотували кола. Дорогою зупинилися поруч універмагу, де стояли автомати із солодкою газованою водою, бо я показала пальчиком, що пити хочу. Так цілий день минув у міліцейському «газика». І лише за «надцятим» колом, коли проїжджали нашою вулицею, я «впізнала» свій будинок. Уявляєте, що пережили тоді мама з татом. Для мене ж це була неймовірна прогулянка!

Коли пішла до школи, мій характер докорінно змінився, посерйознішала, заглибилася в навчання, може, то наука так на мене вплинула. Моїми друзями стали книги, читала заповню, в обласну дитячу бібліотеку записалася ще з п'яти років. Тоді в мене була така «музична» тека з ручками на шнурочках і я доволі часто приходила за книжками. В середніх класах дуже любила твори про тварин, а згодом з великою цікавістю читала фантастику. Яюсь у бібліотеці на нижній полиці натрапила на цілу серію «Антології світової фантастики». Оце була знахідка!

Брат Сергій, батько Олександр і мама Ніна МЕДВЕДЬ-ВИ та Тамара (1965 р.)

«СВОЄ СТУДЕНТСТВО ЗГАДУЮ З ВЕЛИЧЕЗНИМ ЗАДОВОЛЕННЯМ»

– Чому зупинили свій вибір професії саме на медичній сфері?

– Напевно, завдяки мамі. Вона так багато розповідала неймовірних історій зі своєї фронтової юності, цікавих оповідок про роботу в госпіталях, поранених, яких лікували якимось дивними способами, бо ж ліків тоді було обмаль, що й мене ця професія захопила. Батько, навпаки, радив обирати біологічний факультет, бо я любила хімію та біологію, й стати вчителькою або економісткою, як він. Але я категорично відмовилася, і до завершення десятого класу твердо вирішила: буду лікарем. Щоправда, зі вступом було непросте. Щоразу не вистачало пів бала до омріяної мети. Особливо важко було, коли виходила з дому, а навпроти з адмінкорпусу нашого вишу вибігали студенти. Це була така щемлива мить, але я не розчарувалася та знайшла вихід із ситуації: вирішила піти навчатися на підготовче відділення. Щоправда, для цього потрібний був робочий стаж, отож влаштувалася «заробляти трудодні» на «Ватру». І досі згадую, як ми робили котушки для прожекторів на «Олімпіаду-80». Два з половиною роки я працювала й водночас готувалася до іспитів. Надзвичайно в ті часи мені допомогла Віра Каленківна Конончук, яка працювала старшою лаборанткою на кафедрі біології нашого університету. З нею ми студіювали біологію, також мала додаткові заняття з викладачами хімії та фізики. Яюсь передивлялася днями старі документи й на очі потрапило повідомлення про моє зарахування на підготовче

відділення. Здається, нині вже нічого не вартий поживлий, зморщений часом папірець, а які незрівнянні емоції розбудив. Для мене це була перепустка в інший, такий омріяний світ: «Нарешті! Здійснилося! Я майже студентка!». Але попереду на мене чекали ще багато важких днів наполегливої праці. Сказати, що на підготовчому старанно вчилася, мабуть, буде замало, бо вимагали високої якості знань, декого навіть відрахували, але я пройшла всі випробування й досягла-таки свого. Яке це було щастя! Мене переповнювала гордість, нарешті мені вдалося стати студенткою, і без батьківських зв'язків, впливових знайомств. Недарма ж кажуть, що найсмачніший хліб, випечений власними руками.

– Студентське життя також залишило по собі чимало емоцій?

– Ще й яких! Це ж найкращі роки нашої молодості. Своє студентство в ТНМУ згадую з величезним задоволенням. Вчилася із захопленням, тим більше, на підготовчому відділенні в нас були такі наставники, які заклали чудові знання з хімії, фізики, біології. Це дозволило більше приділяти увагу анатомії, патфізіології, фізіології, бо то були для мене нові науки, які викликали особливий інтерес. Звичайно, дивувало те, що багато матеріа-

Першокласниця Тамара МЕДВЕДЬВА (ВОРОНЦОВА) (1967 р.)

лу мали опановувати самостійно, і ніхто нас, як у школі, щодня не контролював, ми самі розподіляли власний час, навантаження. Тоді навіть на гадку не спадало, що в майбутньому я буду працювати з тими викладачами, що мене вчили. Вони збуджували в нас лікарський інтерес, викладали не просто свої дисципліни, а насичували нас знаннями, які допомогли у майбутньому чітко встановлювати діагнози, грамотно розв'язувати проблеми пацієнтів.

Загалом студентське життя було насиченим і цікавим. Я одразу ж записалася до популярного в нашому виші клубу інтернаціональної дружби «Горизонт», в якому знайшла нових друзів на всі шість років навчання.

«РОБЛЮ ДЛЯ СВОЄЇ КРАЇНИ НАЙКРАЩЕ З ТОГО, ЩО МОЖУ, – ЛІКУЮ, ДОПОМАГАЮ, ПІДТРИМУЮ В БІДІ»

Коли нині розповідаю студентам, що життя там просто було ключем, і без сучасних гаджетів обходилися, то вони й не дуже вірять. Але, й справді, в часи залізної завіси ми могли вільно спілкуватися з нашими однолітками з інших міст і країн, самостійно організувати дозвілля. Певна річ, багато заходів не минало без пильного ока парткому, але ми були молоді та окрилені новими ідеями. В біологічному корпусі нам виділили величезне приміщення, де розмістилася наша «резиденція». Студенти були з усіх курсів – талановиті, мислячі та невгамовні на всілякі конкурси, гуморини, КВК, зорганізували свій СТЕМ. Ми часто мандрували до своїх студентських побратимів у Каунас, Київ, Петрозаводськ, Тбілісі, інститут нам виплачував добові, квитки на проїзд, і ми навіть не відпрацьовували тих занять, що пропустили. Ледей не по всьому Радянському Союзу організували поїздки. А приводів було чимало, скажімо, конкурс політичного плаката чи агітбригад, виступи з концертами. Пригадалося, як на одному з концертів у

Тамара та Ігор ВОРОНЦОВИ зі студентами відвідали поранених бійців у Львівському військовому шпиталі (2018 р.)

тами та премудростями куховарської справи писала й багато навчилася, знала, приміром, як зробити закладку страви так, щоб вийшло рівно тридцять порцій. Отож їхати в будзагін кухарем мені було вже не страшно, хоча згодом чимало казусів трапилося та неймовірних історій. У повсякденному житті на таке й не сподіваєшся, але сприймалося все весело, жартома, бо ми були молодими. Два місяці в будівельному загоні минули, як один день, а вражень залишилося на все життя.

ропонували роботу в Тернопільській дитячій обласній лікарні, але в лабораторному відділенні, на що я аж ніяк не сподівалася. Але влаштувалася в лабораторію. Освоїла всю апаратуру, всілякі види лабораторних досліджень, хоча ця робота не приносила мені задоволення. Я мріяла лікувати дітей, а тут пробірки та колбочки, суцільна «хімія»! Мені здавалося, що все це відбувається не зі мною, я страшенно комплексувала з цього приводу. Але Всевишній, очевидно, почув мої молитви, бо вже через півтора року мене перевели в оргметодкабінет. Там було значно «цікавіше» – ми їздили в районні лікарні, інспектували, опрацьовували статистику, в мене навіть вже з'явилися «свої» пацієнти. Отримала також ще одну посаду – позаштатного інспектора облздороввідділу. Вся статистика фактично була в моїх руках, а мені подобалося «копатися» в цифрах, щось порівнювати, співставляти, аналізувати показники захворюваності, верифікувати діагнози й таке інше. За певний час назбиралося чимало цікавих статистичних відомостей, а в мене виникла ідея якось систематизувати весь цей пласт інформації. З пропозицією написати статтю звернулася до нашої професорки світлої пам'яті Валентини Федорівни Лобода, а вона, знаєте, як у Шевченка, «взяла мене за руку» та привела до професора Івана Семеновича Сміяна. З'ясувалося, що на кафедрі педіатрії було вакантне місце в клінічній ординатурі й саме шукали претендента. Я

звільнилася з лікарні та вступила до клінічної ординатури, але мені поставили умову: за два роки написати кандидатську дисертацію. Я так пройнялася роботою, що за півтора року вже навіть її захистила. До того ж під час ординатури з'явилася можливість попрактикувати в американській «Клініці на колесах». У ті часи для України це було вдиковинку, бо американські лікарі, які там працювали волонтерами, цілком інакше проводили огляд дітей та нас навчили нової методики, яка базується на засадах сімейної медицини. Так розпочався мій шлях у науку та новий вимір у педіатрії – дитяча гастроентеро-

блемами травної системи я використовую харчові продукти для спеціального дієтичного застосування. Наша кафедра давно співпрацює з компанією НВ ТОВ «Житомирбіопродукт», нас пов'язує угода про наукову роботу, ціла низка спільних наукових публікацій. Чому саме ця продукція? Бо вона сертифікована, її якість контролюють в Інституті токсикології та екологієні ім. Л.І. Медведя, що гарантує безпечність під час лікування дітей. Використовуємо олію льону, вівса, амаранту, шроти насіння гарбуза, розторопші, льону. Ефект завжди позитивний, про що свідчать навіть проханя батьків, які на курс реабілітації

Члени клубу інтернаціональної дружби, серед яких Тамара ВОРОНЦОВА та Степан ЗАПОРОЖАН (перший ряд, у центрі), після проведення конкурсу політичного плакату (1982 р.)

логія, куди мене гостинно запросили мої наставники – професори Іван Семенович Сміян і Валентина Федорівна Лобода.

– Кажуть, що не за горами час, коли медицина повернеться до свого першоджерела – природних ліків. У своїй лікарській практиці ви поряд з фармпрепаратами апробували й застосування натуральних засобів, які виявилися не менш ефективними?

– Завжди захоплювалася фітотерапією. Якщо колись ми в гастроентерології рекомендували трав'яні відвари – шлункові, жовчогінні чаї, то тепер підхід до рослин дещо змінився. В комплексному лікуванні дітей з про-

просять «виписати» саме рослинні препарати.

«ВОЛОНТЕРСТВО – ЦЕ ЧАСТИНКА МОЄЇ ЛІКАРСЬКОЇ ДОЛІ»

– Як трапилося, що в такій, здавалося б, спокійній атмосфері, де панує злагоджений ритм, ви розпочали активно займатися волонтерством? Що спонукало вас до цієї справи та змусило вкладати власні сили, енергію, час і навіть здоров'я?

– Знаєте, волонтерство буває різним. Скажімо, до війни на Сході України переважала соціальна підтримка – допомога потребуючим, опіка над хворими, багатодітними родинами. Але події 2014 року внесли свої корективи. Під час Революції Гідності волонтерами стали майже всі мешканці України. Ліки, їжа, медикаменти, теплий одяг – все йшло потоком на Майдан. Восени 2014-го почала формуватися спільнота волонтерів для добровільних бригад і підрозділів ЗСУ. Хвиля патріотизму піднялася над нашою країною, всі готові були допомагати армії, яка переживала своє відродження. (Продовження на стор. 6)

Тамара ВОРОНЦОВА (в центрі) з однокурсницями (1981 р.)

Петрозаводську нас дуже здивувало, що студенти після виступів одразу ж кудись бігли. Коли ж ми запитали, чому вони так швидко покидають сцену, нам відповіли, що в них сесія, а поспішають, бо до іспитів готуються.

Будзагін мене також не оминув. Керівник комсомольської організації, до якого я прийшла, щоб записатися, пообіцяв скерувати ближче до дому, а потрапила я аж у Магаданську область. Мені та моїй одногрупниці Аллі Вабіщевич (Тодосій) доручили доволі відповідальну місію – куховарити для бійців будівельного загону. Готувати, та ще на 30 осіб, для мене було справжнім викликом. Але допоміг випадок. Батько професора Арсена Гудими, викладач нашого інституту, коли дізнався, що я не те, що на тридцять осіб, але й узагалі не дуже добре готую, організував мені курси, тож я кілька днів ходила на майстер-класи до шеф-кухаря ресторану «Україна». Цілий зошит з рецеп-

«ЗА ПІВТОРА РОКУ ЗАХИСТИЛА КАНДИДАТСЬКУ ДИСЕРТАЦІЮ»

– Закінчення інституту стало новим, важливим періодом вашого життя, коли потрібно обирати спеціалізацію, визначатися з майбутнім фахом. Яка спеціалізація привабила вас найбільше?

– Я була серед тих чотирнадцяти випускників, які, прийшовши на комісію з розподілу, отримали спеціальність «Педіатрія». Так розпочалася нова й доволі непроста школа життя, бо вивчали ми цю науку всього рік, а циклу з педіатрії, як мають нинішні шестикурсники, не було. І нас просто кинули у вир практичної роботи в клініці, з важкими випадками, нестандартними ситуаціями. Коли ж настав час офіційного працевлаштування, то місце не виявилось й мені зап-

Тамара ВОРОНЦОВА у складі студентського будівельного загону в Магадані (1984 р.)

ДОЦЕНТКА ТАМАРА ВОРОНЦОВА: «РОБЛЮ ДЛЯ СВОЄЇ КРАЇНИ НАЙКРАЩЕ З ТОГО, ЩО МОЖУ, – ЛІКУЮ, ДОПОМАГАЮ, ПІДТРИМУЮ В БІДІ»

(Закінчення. Поч. на стор. 4-5)

Досить було кинути заклик і одразу ж знаходилися спільники, які допомагали зібрати необхідне та відправити на фронт. Волонтерство так активізувалося, що навіть анекдот у наших колах з'явився: «Якщо фронту буде потрібна ядерна боеголовка, то волонтери за три дні привезуть її на передову». Проте за шість років війни лишилися найбільш відчайдушні, ті, для яких підтримка певних військових підрозділів чи медичних закладів, є метою життя. Часто чую від них: «Моя 24 бригада» або «Мій шпиталь». І це справді так. Щодо мене, то моя професія передбачає служіння людям, допомогу іншим, підтримку хворих. Для медика – це норма життя. Волонтерство ж – це частинка моєї лікарської долі, особливо коли знаєш, що твої дії реально допомагають медикам чи парамедикам в їхній роботі, а пораненого хлопця врятують саме твої мішки Амбу чи джгути.

– Найбільш пам'ятні випадки з вашого волонтерського життя?

– Пригадався Львівський шпиталь, куди я разом зі своїм чоловіком та групою студентів приїхала перед святом Св. Миколая навідати поранених бійців. Наш син тоді був на війні. Розпитуюмо поранених про службу, їхні родини, залишаємо кожному смаколики та подарунки. А в одній з палат чуємо, як боєць розповідає про своє поранення. Запитаємо, яка бригада, а він у відповідь: «93-а, командир відділення Олексій Воронцов». «Так це ж мій син!». Відаєте, яке співпадіння! Недарма ж кажуть, що світ такий тісний.

Інший випадок стосується тих

Тамара ВОРОНЦОВА, син Олексій та чоловік Ігор (2015 р.)

його дружина Ірина саме очікувала третю дитину. І ось дзвінок від Ірини: «Тамаро Олександрівно, Андрія поранено, він підірвався на розтяжці, зараз в лікарні імені Мечнікова. Може, там когось знаєте, бо невідомо, як чоловік...». А я саме в той час спілкувалася з дівчиною-волонтером з Дніпра, до слова, не медиком, надсилала на її ім'я посилки. Телефоную їй, сподіваючись, що підкаже хоча б телефон цієї лікарні. І тут стається справжнє диво: я розповідаю їй про всі деталі ситуації, а вона каже: «Я під дверима операційної, а поруч мене нейрохірург, який щойно прооперував Фазана». Далі – розмова з лікарем. Його номер телефону передаю Ірині. І все це за три хвилини. Воістину сила волонтерства безмежна!

– Чи не страшно було на передовій, адже там кожний наступний крок міг бути останнім?

– Не можу сказати, чому, але ми не відчували страху. Вража-

душі було трохи тривожно. Запитала хлопців, що робити, як будуть обстрілювати будинки, де були розташовані позиції «Карпатської Січі». Від їх відповіді й справді стало моторошно, бо порада була така: якщо ми зірвемося з ліжок і побіжимо, то поспішайте за нами та нічого не питайте. Вдягатися, взуватися не потрібно. Якщо не встигнете, то потім спробуємо відкопати, а там, як пощастить...

– На чому, на ваш погляд, тримається українське волонтерство?

– На взаємодопомозі та підтримці. За шість років ми, волонтери України, майже всі знайомі один з одним, знаємо військових медиків і парамедиків – когось особисто, з кимось познайомилися через соціальні мережі. Якщо ж хтось має проблему чи потребу в допомозі – переконана, відгукнуться всі, допоможуть, підкажуть, до кого звернутися. Самоосбно волонтером не можна бути. Скажімо, зі мною контактують наші колеги з Канади, від яких вже понад п'ять років надходить медична гуманітарна допомога, переважно – медичні витратні матеріали. Я сортую їх, розділяю на засоби, які необхідні на передовій, – перев'язки, мішки Амбу, джгути, шовний матеріал тощо. На військовій шпиталі розподіляю системи для інфузій, також шовний матеріал, сучасні засоби для лікування ран, девайси для реанімації. Відкриваю таємницю: ті, хто отримує передачі з «гуманітаркою», – надійні люди, тому що посилки повинні дійти до пунктів призначення. Часто надсилаю адресно медикам чи парамедикам на передову, пораненим і бійцям, які перебувають на лікуванні чи реабілітації. Кожен волонтер має свою команду колег і друзів. Знайомі, друзі, колеги, пацієнти, знаючи про моє волонтерство, часто передають продукти харчування, теплі речі, гроші, а посилки інколи доводиться оплачувати вже власним коштом. Ось таке воно, волонтерство.

– Що побажали б тим, хто

хоче стати волонтером, але не може наважитися чи зробити перший крок?

– Треба наважитися, якщо у вас є така потреба! Як підказка – соціальні мережі, де можна знайти свою нішу допомоги. Або звернутися до інших волонтерів.

– Чоловік розділяє ваше захоплення волонтерством?

– Моя друга половинка завжди в курсі моїх справ, іноді гадаю, що він і в медицині почав краще знатися. Найбільше в своєму чоловікові ціную його підтримку в усіх моїх задумах, які інколи бувають й не цілком раціональними. Я вдячна своїй родині за розуміння. І син, і чоловік витримують все – і ящики з медичною допомогою, якими іноді буває заставлена вся квартира, і походи на «Нову пошту» з посилками, і спільні поїздки до військових шпиталів.

«ГОЛОВНЕ – РІДНІ ПОРУЧ! ЖИВІ-ЗДОРОВІ, ОСЬ ЦЕ Й Є ЩАСТЯ»

– Що, на ваш погляд, потрібно, аби жінка була щасливою?

– На цю відповідь у мене є прислів'я: «Коли вся сім'я разом, то і душа на місці». Раніше були інші пріоритети в житті, але події останніх шести років все розставили на місця. Головне – рідні поруч! Живі-здорові, ось це й є щастя.

Тамара ВОРОНЦОВА працює лікарем у «Клініці на колесах» (1993 р.)

– Волонтерська, викладацька робота вимагає чимало сил та енергії. Де знаходите джерело натхнення?

– Не знаю, звідки й береться натхнення. Мабуть, надія на краще майбутнє є моїм мотиватором, як не для нас, так для наших дітей стараємося.

– Чи бувають у вас хвилини розпачу, зневіри та як даєте тому раду?

– Коли трапляються відчуття, що країна котиться в прірву, й справді, стає страшно. До військових подій ще приєдналася інша біда – COVID-19, і це також лякає, особливо коли хворіють і помирають люди, яких знаєш. Рятують в такі хвилини рідні, друзі, які розрадіть словом, допоможуть, підтримають.

– Де проводите вільний час, відпустку, вихідні?

– Про наші з чоловіком вихідні та вільний час подбав син, коли з війни привіз фронтову «подругу» – вівчарку Голду, яка за паспортом має ім'я Блискавична Перемога Золота Хмара. На ній зорієнтовані більшість наших

планів щодо прогулянок і відпочинку. Маємо дачу, там я створила великий квітник і насолоджуюся розмаїттям квітів, тішить сад, який плодоносить, а навесні радує своєю засадпінною красою.

– Якими засадами керуєтеся в житті?

– Найперше моє правило співжиття – це порядність. Керуюся тим принципом, що потрібно ставитися до людей так, як ти хочеш, щоб до тебе ставилися інші. Можливо, то навіть трохи наївно звучить, і я занадто відкрита для інших, не вмю хитрувати, вибудовувати якісь схеми для маніпуляцій... Це не моє, я так не вмю й не можу жити.

– Що найбільше цінуєте в людях?

– Кожна людина має потенційно запас добра або зла, і лише їй (за допомогою міркувань розуму) вирішувати, якою вона хоче бути. Ціную в людях перевагу добра, світла, шляхетності. Добрі справи ніколи не помирають, вони живуть в інших людях та у наших серцях і вчинках!

– Що для вас Тернопіль?

– Рідне місто. Гарне й сучасне. Маю велику насолоду досліджувати минуле Тернополя за ста-

лими світлинами, це так захоплює – бути причетним до його історії. Батько в 1950-ті роки, коли його скерували до Тернополя, придбав фотоапарат ФЕД, і дуже багато знімав. Чимало світлин моєї родини, зроблених на тлі будинків, архітектурних будівель і парків Тернополя 50-60-х років минулого століття. Деякі з цих споруд уже відійшли у вічність, якісь змінили свої обриси, але залишилися на старих фотографіях, як приємний сполин про моє рідне місто.

– Яка ваша філософія життя?

– Вона співзвучна з висловом відомого політика Джона Кеннеді, який під час своєї інавгурації промовив: «Не питай, що твоя країна може зробити для тебе, запитай, що ти можеш зробити для своєї країни!». Так і я роблю для своєї країни найкраще з того, що можу, – лікую, допомагаю, підтримую в біді. «Роби що вмієш, допоможи, чим можеш!» – мій життєвий девіз.

Лариса ЛУКАЩУК

Передача подарунків медикам 44 бригади (Тамара ВОРОНЦОВА, друга праворуч). (2019 р.)

подій, коли доля посилає тобі людей чи нові знайомства, щоб допомогти. Таких ситуацій було багато, але одна вразила найбільше. В мене є пацієнти, для яких я вже як сімейний лікар, бо друге покоління лікую. Чоловік у родині – відомий боєць УДА, снайпер Андрій на псевдо Фазан. Коли він перебував на війні,

ли навколишні зміни в Донецькій області, коли бачили розбиті чи згорілі будинки. В Покровську наші водії категорично відмовлялися їхати далі, до Водяного, але насилу вмовили. Вже у Водяному почули вибухи, вночі весь час по рації просили дозволу ліквідувати танк, який близько під'їхав до позицій. На

21 серпня відзначатиме ювілейний день народження ветеран ТНМУ Марія Романівна КЛЕПАЧ

Вельмишановна
Маріє Романівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви пройшли 40-літній трудовий шлях: спочатку гардеробниці, комірничі, а згодом впродовж 20 років – коменданткою гуртожитків, спортивного та біологічного корпусів.

Ректорат, профком, весь колек-

тив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, організаторський талант, вміння працювати з людьми, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування молодими працівниками.

Бажаємо Вам, вельмишановна Маріє Романівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, людського тепла, душевного спокою, доброти, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві
Росте зерно достатку і добра,
Щоб Ви були здорові
і щасливі,
Щоб доля тільки світлою
була!

**Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського**

31 серпня виповнюється 70 років доцентів кафедри медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання ТНМУ, кандидату фізикоматематичних наук Романові Богдановичу ЛАДИЦІ

Вельмишановний
Романе Богдановичу!

Сердечно вітаємо Вас із 70-літтям!

Після закінчення фізичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка, двох років практичної роботи за фахом, 12 років роботи старшим лаборантом, молодшим науковим співробітником кафедри фізики Тернопільського філіалу Львівського політехнічного інституту, старшим інженером фізико-механічного інституту АН УРСР, інженером конструкторської групи Чернівецького державного університету у стінах ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського Ви успішно пройшли понад 34-літній трудовий шлях асистента, старшого викладача, а останні 25 років – доцента, спочатку кафедри медичної інформатики з фізикою, згодом – кафедри медичної фізики, діагностичного та лікувального обладнання ТНМУ.

Ректорат, профком, весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як відомого науковця, висококвалі-

фікованого, досвідченого педагога і вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Багатогранність Вашої особистості проявилася в плідній літературній творчості. Ви – автор понад 10 збірок поезій, удостоєні членства в Національній спілці письменників України.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема як куратора студентських груп, старшого куратора першого курсу, профорга кафедри, командира студентської народної дружини, члена профкому працівників інституту.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена двома грамотами обласної державної адміністрації, подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, інтелігентність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Романе Богдановичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення і життєвого оптимізму, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість і достаток
Сипляться, немов вишневий
цвіт,
Хай малює доля з буднів
свято,

**Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського**

26 серпня виповнюється 60 років доцентів кафедри травматології та ортопедії з військово-польовою хірургією ТНМУ Юрію Омеляновичу ГРУБАРУ

Вельмишановний
Юрію Омеляновичу!

Сердечно вітаємо Вас із 60-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом після 17 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли понад 20-літній трудовий шлях клінічного ординатора, асистента кафедри травматології та ортопедії, доцента курсу травматології та ортопедії кафедр ендоскопії з малоінвазивною хірургією, загальної хірургії, кафедри травматології та ортопедії з військово-польовою хірургією.

Ректорат, профком, весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікова-

ного клініциста-ортопеда-травматолога, вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема як куратора студентських груп, завуча кафедри, відповідального за наукову роботу на кафедрі.

28 серпня відзначатиме ювілейний день народження директорка бібліотеки ТНМУ Олена Ярославівна ПРОЦІВ

Вельмишановна
Олено Ярославівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення філологічного факультету Тернопільського педагогічного інституту, 23 років роботи в обласній науковій бібліотеці у стінах Тернопільського медичного університету Ви успішно пройшли п'ятилітній трудовий шлях директорки одного з найважливіших підрозділів нашого навчального закладу – бібліотеки.

Свідченням широкого діапазону Ваших інтересів і професійних можливостей є здобуття економічної освіти в Тернопільській академії народного господарства.

Ректорат, профком, весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас за

30 серпня відзначатиме ювілейний день народження доцентка кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТНМУ Софія Сергіївна ЛЕВЕНЕЦЬ

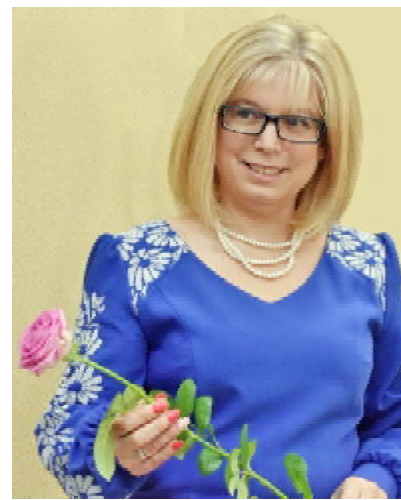
Вельмишановна
Софіє Сергіївно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом після чотирьох років практичної лікарської роботи успішно пройшли 25-літній трудовий шлях клінічної ординаторки, асистентки кафедри педіатрії ФПО, кафедри педіатрії медичного факультету, а останні дев'ять років – доцентки кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією. Особлива сторінка Вашої науково-педагогічної діяльності – п'ятирічний період роботи доценткою кафедри педіатрії Національного медичного університету імені О.О.Богомольця.

Ректорат, профком, весь колектив університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як одну з талановитих випускниць

другого покоління, відомого на-

багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені грамотами обласної державної адміністрації, обласної ради, обласного управління культури, обласної наукової бібліотеки, обласного

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена грамотою обласного управління охорони здоров'я, подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Юрію Омеляновичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай стелиться життя розмаєм
І хилить щастя повен цвіт,
Ми від душі бажаєм
Здоров'я міцного і многа літ!

**Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського**

відділення обласної бібліотечної асоціації.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування молодими працівниками.

Бажаємо Вам, вельмишановна Олено Ярославівно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай сміється доля, мов калина
в лузі,
У родиннім колі, серед вірних
друзів.

Хай крокують поруч вірність
і кохання,
Хай здійсняться мрії і усі бажання!

**Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського**

уковця, висококваліфіковану клініцистку-педіатрию, досвідчену педагогиню та виховательку студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема як кураторки студентських груп, профорга кафедри.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена грамо-

тами й подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, інтелігентність, жіночність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Софіє Сергіївно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Хай злагода буде,
любів,
Хай тисячу раз повторяться
знов
Хороші, святкові і пам'ятні
дні,
Хай сонце всміхається Вам
у житті!

**Ректорат і профком ТНМУ
імені І.Я. Горбачевського**

